

ततः कृष्णस्य वचनात् सात्यकिस्त्वरितो ययौ । उपगम्य च राजानं युधिष्ठिरमभाषत ।

युक्तो रथवरो राजन् वासुदेवस्य धीमतः । समीपमापगेयस्य प्रयास्यति जनार्दनः ।

भवत्प्रतीक्षः कृष्णोऽसौ धर्मराज महाद्युते । यदत्रानन्तरं कृत्यं तद्भवान् कर्तुमर्हति ।

एवमुक्तः प्रत्युवाच धर्मपुत्रो युधिष्ठिरः ।

॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ युज्यतां मे रथवरः फाल्गुनाप्रतिमद्युते । न सैनिकैश्च यातव्यं यास्यामो वयमेव हि । १८१०

न च पीडयितव्यो मे भीष्मो धर्मभृताम्बरः । अतः पुरःसरास्यापि निवर्त्तन्तु धनञ्जय ।

अद्यप्रभृति गाङ्गेयः परं गुह्यं प्रवक्ष्यति । अतो नेच्छामि कौन्तेय पृथग्जनसमागमं ।

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ स तदाकथमयाज्ञाय कुन्तीपुत्रो धनञ्जयः । युक्तं रथवरं तस्मा आचचक्षे नरर्षभः ।

ततो युधिष्ठिरो राजा यमौ भीमार्जुनावपि । भूतानीव समस्तानि ययुः कृष्णनिवेशनं ।

आगच्छत्स्वयं कृष्णोऽपि पाण्डवेषु महात्मसु । शैनेयसहितो धीमान्मथमेवान्वपद्यत । १८१५

रथस्थाः भविदं कृत्वा सुखां पृष्ट्वा च शर्वरीं । मेघघोषैरथवरैः प्रययुस्ते नरर्षभाः ।

बलाहकं मेघपुष्पं शैव्यं सुग्रीवमेव च । दारुकश्चोदयामास वासुदेवस्य वाजिनः ।

ते हृथा वासुदेवस्य दारुकेण प्रचोदिताः । गां खुराग्रैस्तथा राजन् लिखन्तः प्रययुस्तदा ।

ते यसन्त दवाकां वेगवन्तो महाबलाः । क्षेत्रं धर्मस्य कृत्स्नस्य कुरुक्षेत्रमवातरन् ।

ततो ययुर्यत्र भीष्मः शरतल्पगतः प्रभुः । आस्ते महर्षिभिः सार्द्धं ब्रह्मा देवगणैर्यथा । १८२०

ततोऽवतीर्थ गोविन्दो रथात्स च युधिष्ठिरः । भीमो गाण्डीवधन्वा च यमौ सात्यकिरेव च ।

ऋषीन्भर्ष्ययामासुः करानुद्यम्य दक्षिणान् । स तैः परिवृतो राजा नक्षत्रैरिव चन्द्रमाः ।

अभ्याजगाम गाङ्गेयं ब्रह्माणमिव वासवः । शरतल्पे शयानन्तमादित्यं पतितं यथा ।

स ददर्श महाबाहुर्भयाच्चागतसाध्वसः ।

इति श्रीमहाभारते शान्तिपर्वणि राजधर्मानुशासनपर्वणि कृष्णादिभीष्मसमीपयाने त्रिपञ्चाशोऽध्यायः ॥ ५३ ॥

॥ जनमेजय उवाच ॥ धर्मात्मानि महावीर्ये सत्यसन्धे जितात्मानि । देवव्रते महाभागे शरतल्पगतेऽच्युते । १८२५

शयाने वीरशयने भीष्मे शान्तनुनन्दने । गाङ्गेये पुरुषव्याघ्रे पाण्डवैः पर्युपासिते ।

काः कथास्तमवर्त्तन्त तस्मिन् वीरसमागमे । हतेषु सर्वसैन्येषु तन्मे शंस महामुने ।

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ शरतल्पगते भीष्मे कौरवाणां धुरन्धरे । आजगमुर्ध्वपयः सिद्धा नारदप्रमुखा नृप ।

हतशिष्टाश्च राजानो युधिष्ठिरपुरोगमाः । धृतराष्ट्रश्च कृष्णश्च भीमार्जुनयमास्तथा ।

तेऽभिगम्य महात्मानो भरतानां पितामहं । अन्वशोचन्त गाङ्गेयमादित्यं पतितं यथा । १८३०

मुहूर्त्तमिव च ध्यात्वा नारदो देवदर्शनः । उवाच पाण्डवान् सर्वान् हतशिष्टाश्च पार्थिवान् ।

प्राप्तकालं समाचक्षे भीष्मोऽयमनुयुज्यतां । अस्तमेति हि गाङ्गेयो भानुमानिव भारत ।

अयं प्राणानुत्सिद्युत्सं सर्वेऽभ्यनुपृच्छत । कृत्स्नान् हि विविधान् धर्मांश्चातुर्वर्ण्यस्य वेत्ययं ।

एष वृद्धः परान् लोकान् सम्प्राप्नोति तनुं त्यजन् । तं शीघ्रमनुयुञ्जीध्वं संशयान्मनसि स्थितान् ।